УДК 342.9
DOI https://doi.org/10.32844/2618-1258.2025.6.81

ЛАУТА В.А.

ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ ЗМІСТУ ТА СУТНОСТІ ПОДАТКОВОГО КОНТРОЛЮ В УКРАЇНІ

THEORETICAL AND LEGAL APPROACHES TO DEFINING THE CONTENT AND ESSENCE OF TAX CONTROL IN UKRAINE

Стаття присвячена узагальненню та критичному аналізу теоретико-правових підходів до визначення змісту й сутності податкового контролю в Україні. Виявлено, що з позиції наукової доктрини податковий контроль розглядається як діяльність уповноважених органів щодо забезпечення дотримання податкового законодавства, система юридичних інструментів і методів, складова організаційно-правового механізму управління, безпосередньо механізм врегулювання податкових правовідносин та складна соціально орієнтована система. Визначено, що податковий контроль має системний характер, оскільки охоплює взаємопов'язані елементи, які забезпечують реалізацію контрольної функції держави у сфері оподаткування. Зауважено, що його зміст не обмежується перевіркою дотримання стану податкової дисципліни (зовнішній рівень), – значення також має внутрішній рівень, що передбачає наявність механізмів контролю за діяльністю самих контролюючих органів. Наголошено, що загалом зміст податкового контролю залежить від обраного інтерпретаційного підходу до його розуміння. За вузького трактування він ототожнюється з проведенням податкових перевірок, у широкому розумінні охоплює взаємопов'язану діяльність уповноважених органів та контрольованих суб'єктів у сфері оподаткування, а в межах часткових підходів розкривається через окремі його складові, зокрема інструментально-функціональну, правозабезпечувальну, організаційну, процедурну тощо. Узагальнено, що податковий контроль доцільно розглядати як комплексне системне явище у сфері оподаткування, яке є формою реалізації відповідного напряму здійснення податкового адміністрування. І попри те, що сутність податкового контролю найбільш виразно проявляється через проведення податкових перевірок, адже йому характерний владний характер, доречніше її розкривати через сукупність його взаємопов'язаних характеристик: системність, нормативна врегульованість, здійснення виключно законодавчо встановленим переліком уповноважених суб'єктів в межах закріпленої компетенції та із застосуванням відповідних форм та методів їх адміністративної діяльності з метою забезпечення належного стану дотримання податкової дисципліни та законодавства як платниками, так і самими контролюючими органами, а також оцінки виконання цілей і завдань податкової політики держави загалом.

Ключові слова: *адміністрування, державний контроль, контролюючі органи, контроль, механізм врегулювання податкових відносин, оподаткування, податки, податкове адміністрування,податковий контроль, податкові правовідносини.*

The article is devoted to summarizing and critically analyzing theoretical and legal approaches to defining the content and essence of tax control in Ukraine. It has been established that, from the perspective of legal scholarship, tax control is viewed as the activity of authorized bodies aimed at ensuring compliance with tax legislation; a system of legal instruments and methods; a component of the organizational and legal management mechanism; a mechanism for regulating tax legal relations; and a complex socially oriented system. It has been determined that tax control is systemic in nature, as it encompasses

© ЛАУТА В.А. – аспірант (Науково-дослідний інститут публічного права) https://orcid.org/0009-0008-8995-8106

Стаття поширюється на умовах ліцензії CC BY 4.0

interrelated elements that ensure the implementation of the state's control function in the field of taxation. It is noted that its content is not limited to verifying compliance with tax discipline (the external level); the internal level is also important, as it involves mechanisms for overseeing the activities of the controlling authorities themselves. It is emphasized that, in general, the content of tax control depends on the interpretative approach adopted to understand it. Under the narrow interpretation, it is equated with the conduct of tax audits; in the broad sense, it encompasses the interrelated activities of authorized bodies and regulated entities in the field of taxation; while partial approaches reveal it through individual components, including its instrumental and functional, law-enforcement, organizational, procedural, and other aspects. It is concluded that tax control should be viewed as a comprehensive systemic phenomenon in the field of taxation, which constitutes a form of implementing the relevant area of tax administration. Although the essence of tax control is most clearly manifested through the conduct of tax audits, given its authoritative nature, it is more appropriate to explain it through a combination of interrelated characteristics: its systemic nature; statutory regulation; its exercise exclusively by a legally designated range of authorized entities, within their established competence and through the application of appropriate forms and methods of their administrative activities, with the aim of ensuring proper compliance with tax discipline and legislation by both taxpayers and the controlling authorities themselves, as well as assessing the achievement of the state's tax policy goals and objectives.

Key words: *administration, control, controlling authorities, mechanism for regulating tax relations, state control, tax administration, tax control, tax legal relations, taxation, taxes.*

Постановка проблеми. Визначення податкового контролю закріплене чинним законодавство. Попри це у науковій літературі та правозастосовній практиці існують різні підходи до визначення сутності контролю в сфері оподаткування: одні автори акцентують увагу на його функціональній складовій, розглядаючи контроль як інструмент управління фінансовими потоками, інші наголошують на його ролі у забезпеченні законності та правопорядку [1, с. 107–108]. М. Казацька зазначає, що з набранням чинності Податкового кодексу України (далі – ПКУ) поняття податкового контролю з теоретичної категорії фінансового права перетворилося на нормативно визначену дефініцію [2, с. 49; 1, с. 109]. Однак цього виявилося замало, щоб сформувати єдине доктринальне розуміння його сутності та змісту, оскільки законодавче визначення не розкриває повною мірою всіх аспектів податкового контролю, які активно обговорюються науковою спільною. Це зумовлює необхідність подальшого теоретико-правового осмислення податкового контролю з метою узагальнення наявних наукових підходів та з'ясування тих характеристик, які в сукупності розкривають його сутність.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика податкового контролю була предметом вивчення вчених різних галузей наукових знань. Більшою мірою представниками фінансово-правової та економічної науки, адже традиційно податковий контроль уявляється як категорія фінансового права та складова системи державного фінансового контролю. Водночас його дослідження не обмежується виключно зазначеними науковими напрямами, адже окремі його особливості були предметом вивчення у працях таких науковців як: В. Авер'янов, Т. Білоус-Осінь, П. Буряк, С. Василенко, Ю. Васюк, О. Власова, І. Дем'янчук, Н. Добрянська, М. Казацька, М. Куц, І. Лещух, А. Марущак, Р. Мельниченко, А. Миколаєць, А. Неугодніков, К. Павлуненко, Ю. Потернак, М. Тарасюк, І. Федун тощо. Приміром, Т. Білоус-Осінь розглядає податковий контроль як різновид публічного контролю; А. Неугодніков – контроль як функцію публічного адміністрування; І. Дем'янчук, Л. Коваль, Н. Ліщук та С. Козак – складові податкового адміністрування в умовах реалізації сучасної податкової політики України; Ю. Васюк – механізми реалізації податкового контролю в Україні з позиції державно-управлінського аспекту; Р. Мельниченко – адміністративно-правові засади податкового контролю трансфертного ціноутворення в Україні. Водночас наявність значної кількості наукових досліджень не усуває неоднозначності в розумінні змісту та сутності податкового контролю.

Метою статті є узагальнення та критичний аналіз теоретико-правових підходів до визначення змісту й сутності податкового контролю в Україні.

Виклад основного матеріалу. За думкою Ю. Потернак контроль є складною динамічною системою, що складається із сукупності різних елементів, які перебувають у тісній взаємодії

і постійному розвитку. А отже, податковому контролю також властиві основні риси системи – наявність зв'язків, у тому числі зворотних, поділ на частини, наявність структури [3, с. 13]. Нам імпонує зазначена позиція, оскільки розуміння податкового контролю як системи дає змогу вийти за межі його вузького трактування.

Це особливо актуально якщо враховувати факт того, що при дослідженні визначень поняття «податкового контролю», стикаємось з проблемою звуження функції контролю [4, с. 17], адже, приміром, І. Федун зазначає, що у вітчизняній економічній літературі податковий контроль розглядають або як державний фінансовий контроль, або зводять його функції до діяльності податкової служби щодо нагляду за дотриманням податкового законодавства [5; 6]. Проте за влучними твердженнями М. Тарасюк, контрольна функція також передбачає проведення контролю за дотриманням органами державної влади, що наділені відповідними повноваженнями в сфері оподаткування. Вона повинна забезпечити контроль та оцінку виконання цілей та завдань податкової політики держави, зокрема обсяги виконання показників обсягів податкових надходжень до бюджету, виявляти причини відхилень, що виникли та виявляти невикористані резерви зростання надходжень до бюджетів усіх рівнів [7, с. 6].

Підтвердження необхідності широкого розуміння її змісту маємо у нормах ПКУ. Як зауважує К. Павлуненко, системний аналіз положень ПКУ свідчить, що податковий контроль у своєму змісті має два рівні: зовнішній і внутрішній. Так, зовнішній – це контроль за діяльністю платників податків, тоді як внутрішній є контролем за діями своїх територіальних підрозділів [8, с. 117]. Зокрема п. 61.1. ст. 61 ПКУ передбачає, що податковий контроль – система заходів, що вживаються контролюючими органами та координуються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику, з метою контролю правильності нарахування, повноти і своєчасності сплати податків і зборів, а також дотримання законодавства з питань регулювання обігу готівки, проведення розрахункових та касових операцій, патентування, ліцензування та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи [9]. На його реалізацію уповноважено (ст. 41 ПКУ): 1) податкові органи (центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, його територіальні органи) – щодо дотримання законодавства з питань оподаткування (крім сфери відання митних органів), законодавства з питань сплати єдиного внеску, а також щодо дотримання іншого законодавства, контроль за виконанням якого покладено на центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, чи його територіальні органи; 2) митні органи (центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну митну політику, його територіальні органи) – щодо дотримання законодавства з питань митної справи та оподаткування митом, акцизним податком, податком на додану вартість, іншими податками та зборами, які відповідно до податкового, митного та іншого законодавства справляються у зв'язку із ввезенням (пересиланням) товарів на митну територію України або територію вільної митної зони або вивезенням (пересиланням) товарів з митної території України або території вільної митної зони [9].

Також у ст. 19-1 передбачено, що податкові органи з-поміж іншого: 1) контролюють своєчасність подання платниками податків та платниками єдиного внеску передбаченої законом звітності (декларацій, розрахунків та інших документів, пов'язаних з обчисленням і сплатою податків, зборів, платежів), своєчасність, достовірність, повноту нарахування та сплати податків, зборів, платежів; 2) здійснюють контроль за додержанням виконавчими органами сільських, селищних рад порядку прийняття та обліку податків і зборів від платників податків, своєчасністю і повнотою перерахування зазначених сум до бюджету; 3) здійснюють контроль за правомірністю бюджетного відшкодування податку на додану вартість; 4) забезпечують перегляд рішень контролюючих органів нижчого рівня у встановленому законодавством порядку; 5) здійснюють відомчий контроль та внутрішній аудит за додержанням вимог законодавства і виконанням службових обов'язків у контролюючих органах, на підприємствах, в установах, організаціях, що належать до сфери їх управління. А ст. 56 чітко вказує, що рішення, прийняті контролюючим органом, можуть бути оскаржені в адміністративному або судовому порядку [9].

Як вбачається з вказаного, контрольна функція [8, с. 117] контролюючих органів має два аспекти: забезпечення дотримання законодавства у діях як платників, так і самих контролюючих органів [8, с. 117].

Водночас варто погодитись з думкою С. Василенка, який вказує, що сутність податкового контролю залежить від того, як його трактують. Вчений також зауважує, що більш обґрунтовано було б у самому визначенні податкового контролю, яке міститься у ПКУ, вказати на те, що він здійснюється саме податковими органами. Але навіть наявність такого визначення

в законодавстві, з його точки зору, не відображає його суті і значення [10, с. 31]. Проте ми вбачаємо, що така вказівка не є доречною, адже не враховує законодавчо визначеного розмежування компетенції між податковими та митними органами.

Вчена К. Павлуненко пропонує визначати сутність податкового контролю все ж таки не як виключно «інструмент нагляду» за виконанням обов'язків платника податків перед державою та накладання відповідальності за неналежне виконання податкових обов'язків, а як сукупність відносин держави і платника в цілому [8, с. 118]. Таке трактування цілком доречне, тому що як виявляється із законодавчого бачення податкового контролю, він охоплює не лише діяльність платників, а й дії самих контролюючих органів. Інакше кажучи, його можна розглядати як своєрідний механізм упорядкування відносин між державою та платниками податків. З іншого боку таке розкриття сутності податкового контролю зумовлює виникнення питання про те яким чином співвідносяться поняття податкового контролю та податкового адміністрування. Тобто, податковий контроль є напрямом діяльності у сфері податкового адміністрування, самостійним правовим явищем або ж поняттям, яке за своїм змістом наближається до останнього?

Як уточнює М. Куц, податковий контроль – це феномен, що має глибоке історичне коріння в усьому світі. Аналіз розвитку оподаткування засвідчує, що воно відбувалося трьома етапами. На першому етапі розвитку оподаткування податки мали характер оброку. Держава ще не мала жодних фінансових інститутів, які безпосередньо встановлювали ті чи інші види податків. У цей період визначалася лише загальна сума збору, що була необхідна для забезпечення видатків держави. Відповідно, той контроль за справлянням податкових платежів, який існує сьогодні, в стародавні часи та в середні віки не здійснювався. Податковий контроль у сучасному його розумінні з'являється лише на другому етапі, коли встановлюються податкова квота і процеси справляння платежів, а також контроль за правильністю сплати податків. У XVI–XVII ст. кількість податків зростає, ведуться податкові реєстри, з'являється податкове законодавство. У третьому періоді створюються податкові органи, встановлюються певні правила оподаткування, відбувається розвиток податкового законодавства. Цей період також характеризує розвиток законодавства у сфері податкового контролю, оскільки істотне збільшення видатків у XIX і XX ст. спричинило розвиток сучасної податкової системи, яка включала в себе такі загальнодержавні податки: податок з обороту, податок на додану вартість, прибутковий податок тощо [11, с. 97]. Відтак протягом історії розвитку податкового контролю формуються органи податкового контролю, принципи оподаткування, виникають і вдосконалюються методи податкового контролю, з'являються інститути оскарження рішень, дій органів влади та їх посадових осіб, що займалися справлянням податків [12, с. 32–33].

Зазначене дає нам розуміння того, що податковий контроль постійно трансформується, еволюціонує одночасно з розвитком податкової системи, оптимізацією механізмів справляння податків та інституційним становленням держави.

Тому цілком логічно, що наукова література має безліч різних визначень податкового контролю [10, с. 32]. Приміром, Н. Пришва під «податковим контролем» розуміє сукупність дій повноважних контролюючих органів щодо нагляду за виконанням податкових зобов'язань суб'єктами податкових правовідносин та за дотриманням ними норм податкового законодавства [13, с. 109]. Вчений П. Буряк визначив «податковий контроль» як діяльність посадових осіб органів державної податкової служби щодо спостереження за відповідністю процесу організації платниками податків обліку об'єктів оподаткування, методики обчислення й сплати податків і податкових платежів за чинними нормативно-законодавчими актами сфери оподаткування, виявлення відхилень, допущених у ході виконання норм податкового законодавства та визначення впливу наслідків порушень на податкові зобов'язання [14, с. 28; 15, с. 52–53]. За думкою С. Василенка податковий контроль можна розглядати і як складову організаційно-правового механізму управління, що формується державою і становить собою особливий вид діяльності спеціально уповноважених органів, у результаті якої забезпечується встановлене нормами податкового права виконання обов'язків осіб у сфері оподаткування, дослідження і виявлення підстав для здійснення примусових заходів відповідальності за вчинення податкових правопорушень [10, с. 33]. Водночас М. Мельник та І. Лещух стверджують, що він сам по собі є складною соціально орієнтованою системою [16, с. 67], яка включає в себе такі складові: 1) організаційну структуру (органи контролю, їх правовий статус, порядок взаємозв'язків); 2) методологічну основу (визначення понять, цілей, завдань, принципів, форм, методів, видів, функцій податкового контролю); 3) нормативно-правову базу; 4) інформаційно-комунікативну інфраструктуру; матеріально-технічне та фінансове забезпечення (фінансове забезпечення, технічне оснащення, наявність приміщень тощо); 5) кадрове забезпечення, науково-дослідну та навчальну базу [16, с. 67; 12, с. 41].

Відтак, окрім розгляду податкового контролю як системи та своєрідного механізму врегулювання суспільних відносин, вчені трактують його також через інструментально-функціональний підхід (сукупність заходів, методів, форм, способів діяльності контролюючих органів, метою яких є постійний моніторинг забезпечення належного стану дотримання податкової дисципліни).

І загалом як справедливо зауважує С. Василенко, враховуючи неоднозначність різних точок зору відносно поняття податкового контролю, кожна з яких має право на існування, буде більш справедливо розглядати його одночасно з двох боків. З одного боку, податковий контроль – це система юридичних інструментів і методів контролю щодо перевірки законності і доцільності дій у сфері оподаткування як платників податків, так і суб'єктів, що здійснюють податковий контроль. З іншого боку, під податковим контролем варто розуміти предметну компетенцію податкових органів, які використовують при здійсненні своїх контрольних функцій ті форми і методи проведення податкового контролю, які встановлені чинним податковим законодавством. При цьому обидві концепції податкового контролю існують у нерозривному зв'язку [10, с. 33]. Нам імпонує така позиція автора, адже на відміну від попередніх трактувань, вчений обґрунтовує доцільність поєднання декількох аспектів розуміння сутності податкового контролю, які функціонують у нерозривному зв'язку, формуючи уявлення про нього як явища сукупного змісту. Однак, вбачаємо, що таке трактування є неповним, оскільки у системному контексті залишає поза увагою інші його складові, зокрема організаційний, функціональний, процедурний та правозабезпечувальний аспекти.

Тому найбільш прийнятною, на нашу думку, є позиція М. Куц, яка вважає, що податковий контроль можна розуміти як у широкому, так і у вузькому сенсі. У широкому сенсі податковий контроль охоплює всі сфери діяльності уповноважених органів, включаючи здійснення податкового обліку, податкових перевірок тощо. А також всі сфери діяльності контрольованих суб'єктів, пов'язані зі сплатою податків і зборів (облік об'єктів оподаткування, дотримання строків і порядку сплати податків і зборів, правильність обчислення сум податків і зборів, порядок подання податкової звітності тощо). У вузькому сенсі під податковим контролем розуміється тільки проведення податкових перевірок уповноваженими органами влади [12, с. 45]. Проте уточнимо, що якщо за основу брати широкий підхід до розуміння податкового контролю, варто обмежити предметну сферу діяльності уповноважених органів, тобто уточнити, що йдеться про ті заходи та дії, які безпосередньо спрямовані на реалізацію контрольної функції держави, а не про всю сукупність адміністративних, облікових чи інших процедур, що здійснюються такими органами у сфері оподаткування, оскільки не кожна діяльність за своїм змістом може вбачатись контрольною, навіть якщо вона пов'язана із забезпеченням виконання податкового законодавства.

Разом з тим, у судовій практиці податковий контроль розглядають передусім через перевірку як спосіб реалізації владних управлінських функцій, яка має здійснюватися лише на підставі, в межах повноважень і у спосіб, передбачені законом (приміром, постанова Верховного Суду від 20 березня 2018 року у справі № 810/1438/17). Означене пояснюється тим, що саме перевірки є основним способом здійснення податкового контролю через який найбільш виразно проявляється його владний характер. Тому можемо стверджувати, що у практичній площині застосовним є вузький підхід до трактування аналізованого явища.

Відтак, варто узагальнити, що на розкриття змісту та сутності податкового контролю мають вплив декілька факторів. По-перше, який підхід підтримує інтерпретатор – вузький (проведення перевірок), широкий (сукупність взаємопов'язаних дій і заходів контрольного спрямування у сфері оподаткування) чи частковий (розкриття окремих його аспектів, наприклад інструментально-функціонального). По-друге, яке розуміння контрольної функції береться за основу – зведене до нагляду за дотриманням податкової дисципліни чи враховуючи й внутрішній контекст. По-третє, у якому значенні розглядається податковий контроль – як самостійне правове явище, складова податкового адміністрування, система або сукупність конкретних заходів, форм і методів діяльності.

Висновки. Проведений аналіз свідчить про таке:

1) з позиції наукової доктрини податковий контроль розглядається як діяльність уповноважених органів щодо забезпечення дотримання податкового законодавства, система юридичних інструментів і методів, складова організаційно-правового механізму управління, безпосередньо механізм врегулювання податкових правовідносин та складна соціально орієнтована система;

2) податковий контроль має системний характер, оскільки охоплює взаємопов'язані елементи, які забезпечують реалізацію контрольної функції держави у сфері оподаткування. Його зміст не обмежується перевіркою дотримання стану податкової дисципліни (зовнішній рівень), – значення також має внутрішній рівень, що передбачає наявність механізмів контролю за діяльністю самих контролюючих органів;

3) загалом зміст податкового контролю залежить від обраного інтерпретаційного підходу до його розуміння. За вузького трактування він ототожнюється з проведенням податкових перевірок, у широкому розумінні охоплює взаємопов'язану діяльність уповноважених органів та контрольованих суб'єктів у сфері оподаткування, а в межах часткових підходів розкривається через окремі його складові, зокрема інструментально-функціональну, правозабезпечувальну, організаційну, процедурну тощо.

Таким чином, податковий контроль доцільно розглядати як комплексне системне явище у сфері оподаткування, яке є формою реалізації відповідного напряму здійснення податкового адміністрування. І попри те, що сутність податкового контролю найбільш виразно проявляється через проведення податкових перевірок, адже йому характерний владний характер, доречніше її розкривати через сукупність його взаємопов'язаних характеристик: системність, нормативна врегульованість, здійснення виключно законодавчо встановленим переліком уповноважених суб'єктів в межах закріпленої компетенції та із застосуванням відповідних форм та методів їх адміністративної діяльності з метою забезпечення належного стану дотримання податкової дисципліни та законодавства як платниками, так і самими контролюючими органами, а також оцінки виконання цілей і завдань податкової політики держави.

Список використаних джерел:

1. Добрянська Н. В. Зміст та сутність категорії «контроль» за дотриманням податкового законодавства. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського*. Серія: юридичні науки. 2025. Т. 36 (75), № 4. С. 107–111. DOI: 10.32782/TNU-2707-0581/2025.4/17.

2. Казацька М. Д. Визначення податкового контролю в Податковому кодексі України. *Право та державне управління*. 2019. № 1 (34). Т. 1. С. 49–53.

3. Потернак Ю. П. Податковий контроль у системі забезпечення економічної безпеки держави : дис. ... канд. екон. наук : 21.04.01. Національна академія внутрішніх справ. Київ, 2014. 185 с.

4. Васюк Ю. М. Механізми реалізації податкового контролю в Україні: державно-управлінський аспект : дис. ... канд. з держ. управл. : 25.00.02. Національна академія державного управління при Президентові України. Київ, 2015. 206 с.

5. Федун І.Л. Особливості реалізації податкового контролю в системі управління державними фінансами. Ефективна економіка. 2012. № 4. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=1105

6. Маринів Н. Проблемні аспекти визначення поняття податкового контролю в Україні. *Право України*. 2007. № 4. С. 46

7. Тарасюк М. Теоретичні засади державного податкового менеджменту. *Сталий розвиток економіки*. 2013. №3. URL: http://rep.knlu.edu.ua/xmlui/handle/787878787/2173

8. Павлуненко К. Л. Правові засади реалізації контрольної функції органів Державної податкової служби України: дис: … доктора філософії 081 «Право». Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого. Харків, 2025. 248с.

9. Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI. Верховна Рада України. Законодавство України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text

10. Василенко С. В. Правове регулювання податкового контролю в Україні дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Класичний приватний університет, Запоріжжя, 2019. 237 с.

11. Баїк О. І. Понятійно-категоріальний апарат податкового права України: теоретико-правове дослідження : монографія. Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2018. 360 с.

12. Куц М. О. Правове забезпечення податкового контролю в Україні: дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Класичний приватний університет. Запоріжжя, 2020. 253с.

13. Пришва Н. Ю. Правові засади здійснення контролю за сплатою обов'язкових платежів. Вісник КНУ ім. Т.Г. Шевченка. 2003. Вип. 52-53. С. 108-111.

14. Буряк П. Ю. Податковий контроль в Україні, Т.2. Контрольно-перевірочний процес: монографія; П.Ю. Буряк, Б.А. Карпінський, Н.С. Залуцька, О.Б. Осідач. Львів: Вид-во «Простір-М», 2007. 420 с.

15. Мельниченко Р.В. Адміністративно-правові засади податкового контролю трансфертного ціноутворення в Україні: дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07.Державний вищий навчальний заклад «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана».Київ, 2018. 233с.

16. Мельник М. І., Лещух І. В. Податковий контроль в Україні: проблеми та пріоритети підвищення ефективності : монографія. Львів : ДУ «Ін-т регіональних досліджень ім. М. І. Долішнього НАН України», 2015. 330 с.

Дата першого надходження статті до видання: 09.10.2025
Дата прийняття статті до друку після рецензування: 10.11.2025
Дата публікації (оприлюднення) статті: 24.11.2025